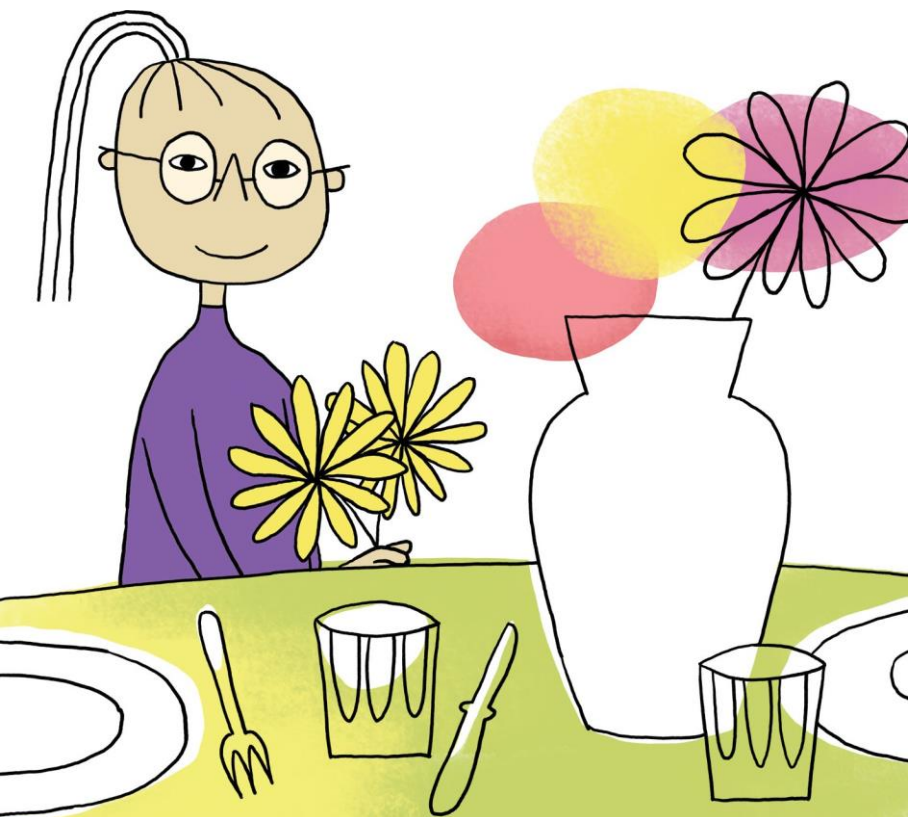
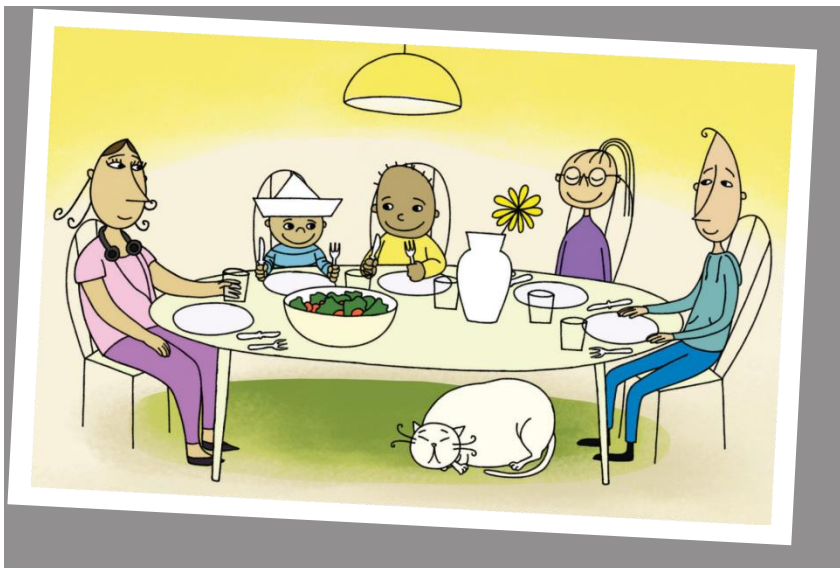

Opas

elokuviin

"Turvallinen talo" ja "Lintukoto"

JOHDANTO

Elokvat on tehty selvittämään lapsille lyhyesti ja helpotajuisesti, mikä turvakoti on. Pääsanomana on kertoa lapsille, että he ovat turvassa turvakodissa, että he eivät ole yksin, ja että se, mitä on tapahtunut, ei ole heidän syytään.

On tärkeää, että turvalliset aikuiset katsovat elokuvan yhdessä lapsen kanssa ensimmäistä kertaa. Jätä tilaa juttelulle elokuvien aihepiiristä ennen niiden katsomista. On myös tärkeää käsitellä kysymyksiä ja reaktioita jälkikäteen. Selitä lapselle, että on olemassa monenlaisia turvakoteja, ja sopeuta tiedot tilanteessa kyseessä olevaan turvakotiin. Kaikille turvakodeille yhteistä on se, että ne ovat turvallisia paikkoja.

"LINTUKOTO"

Tässä elokuvassa välitetään lapsille pääsanomat: täällä olet turvassa, et ole yksin, eikä tapahtunut ole sinun syytäsi.

"TURVALLINEN TALO"

Tässä viisi lasta kertoo kokemuksistaan asumisesta turvakodissa, ja millaista oli muuttaa pois kotoa.

ELOKUVIA VOIDAAN KÄYTTÄÄ:

- Selittämään yksinkertaisesti mikä turvakoti
- Kun suunnitellaan muuttoa turvakotiin
- Jos lapsi tuntee jonkun, joka asuu turvakodissa
- Jos aiot kertoa turvakodeista esimerkiksi päiväkodissa tai koululaisryhmälle

Kysymykset ja vastaukset on sopeutettava kuhunkin turvakotiin. Tässä muutamia esimerkkejä:

Onko kaikissa turvakodeissa leikkihuone? *Useimmissa turvakodeissa on.*

Saako siellä aina oman huoneen itselle ja äidille/isälle? *Kyllä, useimmissa turvakodeissa. Joissakin turvakodeissa saa oman keittiön ja kylpyhuoneen. Toisissa turvakodeissa jaetaan keittiö, kylpyhuone ja olohuone muiden asukkaiden kanssa.*

Asuuko turvakodissa sekä äitejä että isiä? *Turvakoteja löytyy sekä naisille että miehille. Naiset ja miehet eivät asu yhdessä turvakodissa.*

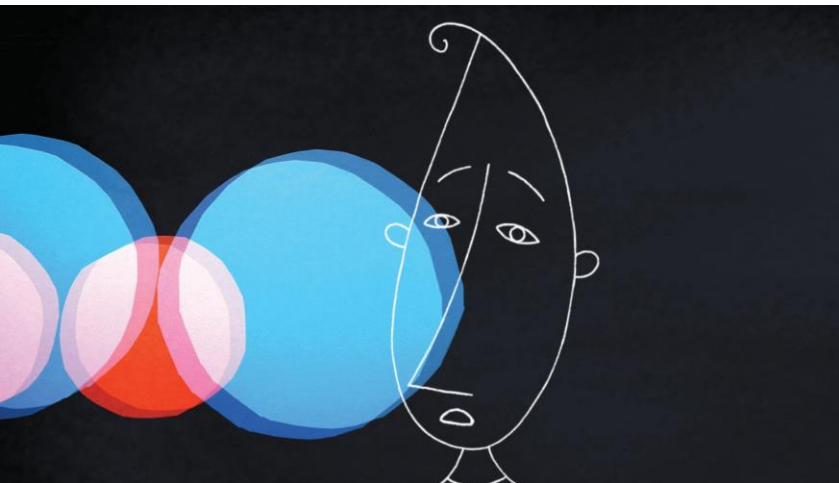
Saavatko ystävät tulla vierailulle? *Siitä päättävät turvakodin työntekijät. Välillä se saattaa onnistua, toisinaan taas ei. Lapsi voi kuitenkin vierailla ystäviensä luona, mikäli se on turvallista kaikille osapuolille.*

TURVALLINEN TALO

Selitä, mitä perheenjäsenet voivat olla; isä, isäpuoli, äiti, äidin poika- tai tyttöstävä, äitipuoli, isän tyttö- tai poikaystävä, sisarukset, tädit, sedät, isovanhemmat jne, ja että nämä perheenjäsenet voivat muodostaa erilaisia perheitä.

Huonot kotiolot voivat merkitä, että vanhemmat riitelevät tai tappelevat siten, että paikat hajoavat. Välillä lapset yrittävät suojella tai auttaa sitä, jota lyödään. Toisinaan lapset pelästyvät ja häipyvät paikalta tai menevät piiloon. Joskus jopa lapset saattavat auttaa suuttunutta ja vaarallista osapuolta. Syynä voi olla välttää itse tulla lyödyksi. On tavallista, että turvakodin lapset ovat kokeneet kaikkea tätä.

Välillä jotkut myös joutuvat lähtemään kotoa niin nopeasti, etteivät he saa mukaansa asioita, jotka olisivat halunneet tuoda mukanaan. Kyseessä voi olla esimerkiksi pehmolelu tai muu turvaa tuova esine. Lapsi saattaa ajatella asiaa paljonkin. Joskus on mahdollista palata takaisin hakemaan osa tavaroista, välillä siihen voi mennä aikaa, ja toisinaan niitä ei voi käydä hakemassa.

Turvakotiin tulleilla ihmisillä on erilaisia kokemuksia sinne saapumisestaan. Joidenkin on lähdettävä kotoaan saman tien siinä missä toisilla on riittävästi aikaa suunnitella asiaa. On aina tärkeää pitää mielessä turvallisin mahdollinen tilanne lähtijän kannalta. Se, jonka luota lähdetään, ei saa tietää määränpäätä.

Turvakotien lapset käyvät läpi monia eri tunteita ja kokemuksia, ja on ihan luovallista kaivata molempia vanhempia ja pitää molemmista – riippumatta siitä, mitä nämä ovat tehneet. He saattavat myös kaivata sisarusksia, joiden luota he ovat lähteneet, lemmikkejä, huonettaan, ystäviä, naapureita, luokkaansa, opettajaa jne. He voivat olla huolissaan ja tuntea huonoa omaatuntoa, ja heidän saattaa käydä sääliksi toista aikuista, joka jäi kotiin – ehkäpä he saattavat myös kaivata häntä. He voivat myös tuntea raivoa sitä aikuista kohtaan, jonka kanssa

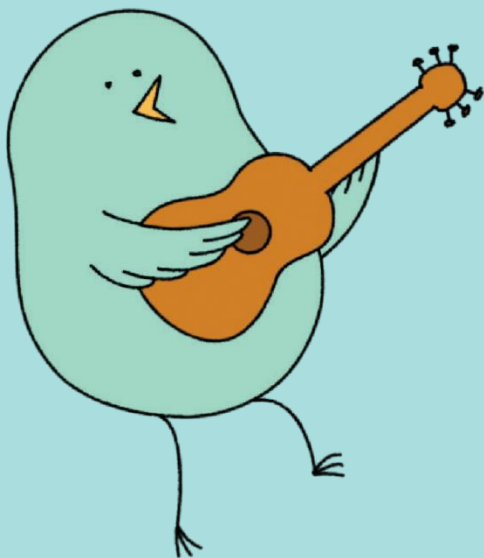

ovat turvakodissa. Kaikki nämä ovat ihan tavallisia tunteita ja kokemuksia turvakoteihin saapuvien lasten kohdalla.

Se, mitä aikuiset tekevät, ei koskaan ole lapsen vika. Lasten on tärkeää päästä juttelemaan luotettavan aikuisen kanssa. Siten lasten ei tarvitse tuskailla vaikeiden ajatustensa kanssa yksin. Voit esimerkiksi kysyä lapselta: *Mitä luulet, että olisit voinut tehdä? Uskotko, että se olisi auttanut?* Riippumatta lapsen ajatuksista sen suhteen, mitä hän olisi voinut tehdä, on aikuisilla kuitenkin aina vastuu omista teoistaan.

"Turvallinen talo" -elokuvassa on eri pätkiä, joissa esiintyy kaloja ja sadetta, ja jotka antavat meille tilaa ajatella ja aikaa elämysten sisäistämiseen. Elokuvassa seikkailee myös kissa, joka antaa meille tilaisuuden keskittyä lemmikkeihin. Lasten ajatukset ovat usein kotiin jätetyissä eläimissä, mikä saattaa olla erityisen raskasta joidenkin kohdalla. He miettivät, miten eläimen käy, saako se ruokaa, ja onko kotiin jäänyt henkilö eläimelle kiltti jne.

Turvakodissa ei ikävä kyllä voi pitää lemmikkejä allergioiden vuoksi, mutta joskus turvakoti voi auttaa hankkimalla lemmikille jonkin muun hoitajan.

LAPSILLE

Kaikki vanhemmat saattavat riidellä ja olla eri mieltä asioista. Siinä ei ole mitään pahaa. Mutta jos he lyövät, hajottavat paikkoja, sanovat rumia asioita toisilleen, kiusaavat tai pelottelevat toisiaan siten, että he pahoittavat mielensä tai pelästyvät, ei se ole oikein. Silloin jotkut lapset saattavat pelästyä ja tuntea epävarmuutta ja ajatella, että heidän täytyy pitää huolta äidistä/isästä.

Lapset voivat myös tuntea vihaa tai surua, tai heidän voi tehdä mieli itse tehdä tuhmia juttuja, kuten esimerkiksi lyödä toista.

TÄRKEITÄ SÄÄNTÖJÄ TURVAKODISSA:

- Älä ota kuvia ja laita niitä nettiin tai someen, kuten Facebookiin, Snapchattiin, Twitteriin, Instagramiin jne.
- Älä tallenna turvakodissa otettuja kuvia kännykkään
- Sulje kännykän paikannuspalvelu
- Älä kerro kenellekään, keitä turvakodissa asuu

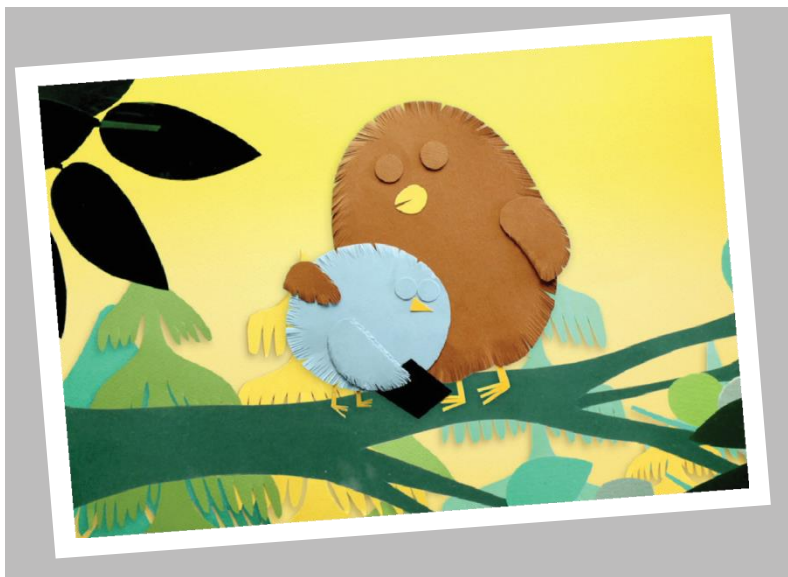
Kuinka pitkään turvakodissa voi asua vaihtelee eri kotien välillä, mutta kenenkään ei tarvitse muuttaa takaisin paikkaan, jossa olot ovat epävarmat tai vaaralliset. Silloin saadaan apua uuden asuinpaikan hankkimiseen. Välillä uuden kodin löytymiseen voi mennä kauan aikaa, toisinaan se taas käy nopeammin. Aikuiset kertovat sinulle tästä.

Turvakodin tulee olla turvallinen paikka kaikille siellä asuville, ja siksi on tärkeää, ettet kerro kenellekään siellä asuvista asukkaista. Turvakodissa asuminen on erilaista. Siellä asuu muita ihmisiä, sekä aikuisia että lapsia, ja siellä asuvat saattavat tuntea niin surua, vihaa kuin ärsyyntymystä siitä, että ympärillä on koko ajan muita. On tärkeää ottaa muut huomioon ja kohdella toisia hyvin. Jos jokin asiaa tuntuu hankalalta, voit pyytää turvakodin työntekijöiltä neuvoja ja apua.

Turvakoti auttaa jatkamaan päiväkodissa/koulussa käyntiä. Joskus lapsen on vaihdettava kouluta/päiväkotia. Toisinaan taas on pysyteltävä turvakodin sisällä. Koululaiset saavat apua koulunkäyntiin opettajalta tai muilta henkilöiltä, jotka voivat ottaa vastuun koulunkäynnistä. Heti kun tilanne suinkin on turvallinen ja selkeä, palaavat lapset kouluun tavalliseen tapaan.

On tavallista, että lapset uskovat tehneensä jotain väärin, ja että äiti tai isä suuttuvat toisilleen siitä johtuen. Se että, aikuiset lyövät, uhkailevat tai sanovat ilkeitä asioita, ei kuitenkaan koskaan ole lasten vika. Monet lapset miettivät tätä, ja joillain on huono omatunto tai he ovat vihaisia itselleen tunteistaan, ajatuksistaan tai teoistaan, mutta vastuu on aina aikuisilla.

Tämän pdf-tiedoston voit ladata osoitteesta:
krisesenteret.bodo.kommune.no

